

Vi taber udsatte unge tidligt, og det viser behovet for at styrke folkeskolen, ungeindsatsen og FGU'en

Skrevet af

Emilie Damm Klarskov
Analysechef

Troels Lund Jensen
Chefanalytiker

Analyse viser, at de mest udsatte unge hurtigt ryger ud af uddannelsessystemet efter grundskolen. En stærk folkeskole, en styrket ungeindsats i kommunerne og øget brug af den forberedende grunduddannelse, FGU'en, kan nedbringe antallet af unge uden job og uddannelse.

Kontakt

Analysechef

Emilie Damm Klarskov

📞 27 35 85 95

✉️ ead@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

I det [regeringsgrundlag](#), som snart fylder et år, står der, at "det er særskilt vigtigt for regeringen, at ingen unge efterlades uden fremtidsperspektiv". Faktum er dog, at en stor gruppe unge mennesker i dag efterlades på perronen uden de store fremtidsudsigter.

I en ny [analyse](#) har vi kortlagt ungdommen for 25-årige, der ikke har afsluttet anden uddannelse end grundskolen. Analysens resultater er lige så tydelige, som de er nedslående:

Ufaglærte 25-årige har i gennemsnit stået uden for uddannelses- og arbejdsfællesskabet i 3,5 år, siden de forlod grundskolen, og de unge, som har været uden job og uddannelse i længst tid, har stort set været uden for job og uddannelse, siden de fyldte 20 år.

” *Det er faktisk muligt at påvirke unges uddannelseschancer – også selvom de kommer fra en socialt udfordret baggrund eller har en diagnose med sig*

Emilie Agner Damm og Troels Lund Jensen

De unge tabes altså tidligt af "systemet", selvom det faktisk er muligt på et meget tidligt tidspunkt at spotte, hvem der har øget risiko for at ende uden job og uddannelse. Faktisk viser [Reformkommissionen](#), at der er en sammenhæng mellem et to-årigt barns ordforråd og barnets karakterer ved afgangsprøven i 9. klasse, ligesom der er en sammenhæng mellem afgangskarakterer i 9. klasse og det at [stå uden for fællesskabet i ungdommen](#).

Ser man på 25-årige uden uddannelse, er det en meget sammensat gruppe, der overordnet set har [flere udfordringer end andre 25-årige](#). De har for eksempel højere kriminalitetsrate, flere (især psykiske) diagnoser, flere anbringelser og flere børnesager i bagagen sammenlignet med deres jævnaldrende.

Samtidig er der flere, der har fået børn tidligt, ligesom de sjældnere har bestået folkeskolens afgangsprøve.

Disse udfordringer har alle betydning for sandsynligheden for at få en ungdomsuddannelse. Flere af dem kan være svære at ændre på, men faktisk har AE tidligere vist, at det at [bestå grundskolen](#) har særlig vigtig betydning for, hvordan man senere klarer sig i uddannelsessystemet. Den viden bør vi anvende.

Det er faktisk muligt at påvirke unges uddannelseschancer – også selvom de kommer fra en socialt udfordret baggrund eller har en diagnose med sig.

Jo stærkere en folkeskole vi har, des større er chancen for, at flere unge vil komme i gang med og fuldføre en uddannelse efterfølgende. En stærk folkeskole handler både om, at den prioriteres økonomisk, men det handler også om, at folkeskolen er en god skole for børn på tværs af social baggrund og interesser. I mange år har folkeskolen haft et meget bogligt fokus, men i regeringens [folkeskoleudspil](#) fra tidligere på måneden sættes en ny retning, hvor der er større fokus på praktiske fag.

” *Jo stærkere en folkeskole vi har, des større er chancen for, at flere unge vil komme i gang med og fuldføre en uddannelse efterfølgende*

Emilie Agner Damm og Troels Lund Jensen

Det praktiske fokus i udspillet er meget positivt for fremtidens unge, men det hjælper ikke de unge, der har forladt grundskolen. [43.000 unge](#) mellem 15 og 24 år står aktuelt uden job og uddannelse, og hvis ingen unge skal efterlades uden fremtidsperspektiv, skal der også investeres i at hjælpe dem. Det handler om en indsats på tværs af beskæftigelse, uddannelse og sociale forhold.

Størstedelen af de unge uden job og uddannelse har forsøgt sig i uddannelsessystemet efter grundskolen, men er faldet fra. Nogle unge har måske blot brug for lidt mere fleksible vilkår, for at de kan fuldføre en ungdomsuddannelse. Dette kunne man fra politisk hold imødekomme ved for eksempel at forbedre mulighederne for at tage en erhvervsuddannelse på nedsat tid og lette visitation til socialpædagogisk støtte.

Andre unge er ikke umiddelbart parate til at starte på den ungdomsuddannelse og har brug for mere hjælp. I dag har kommunerne ansvaret for at kontakte unge under 18 år uden uddannelse og hjælpe dem videre mod uddannelse eller beskæftigelse. Dette ansvar skal kommunerne løfte mere og tidligere end i dag for at sikre, at unge ikke går så længe uden job og uddannelse.

For mange i denne gruppe kan den forberedende grunduddannelse, FGU'en, være et rigtig godt tilbud.

I dag visiteres man til FGU fra kommunen, men der er [store kommunale forskelle](#) på, hvor mange unge uden job og uddannelse der starter på FGU.

Reformkommissionen foreslog tidligere i år, at unge, som ikke har bestået grundskolen, og unge, som er faldet fra en ungdomsuddannelse, skal have ret til et FGU-forløb. Det ville være et godt skridt i den rigtige retning. Vi ved, at [tre ud af fire elever](#) kommer godt videre i enten uddannelse eller job efter et FGU-forløb. Samtidig bør økonomien på FGU styrkes, ligesom der bør investeres i efteruddannelse til lærere på både FGU og erhvervsskolerne.

Kombinerer man et løft af folkeskolen med en bedre ungeindsats i kommunerne og en styrket FGU, er der gode chancer for, at der fremover vil være færre unge uden fremtidsudsigter.